

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**Stratégia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci Slovenskej
republiky na roky 2021 až 2027
a
program jej realizácie na roky 2024 – 2027**

ÚVOD

Správne nastavenie a presadzovanie Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci Slovenskej republiky na roky 2021 až 2027 a programu jej realizácie na roky 2024 - 2027 (ďalej „stratégia BOZP“) je nevyhnutným predpokladom nielen k dosahovaniu stanovených cieľov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej „BOZP“), ale aj predpokladom k dosahovaniu hospodárskeho, ekonomického a sociálneho rozvoja štátu.

Na zabezpečenie ústavného práva zamestnancov na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci musí byť realizácia preventívnych a ochranných opatrení v oblasti BOZP súčasťou aj podnikovej kultúry zamestnávateľov. Jedným z množstva preventívnych opatrení, ktorým sa uplatňuje systém BOZP, je pozitívne vplyvanie na vnímanie problematiky BOZP u každého jednotlivca, potenciálneho budúceho zamestnanca, alebo fyzickej osoby podnikateľa, od jeho skorého veku a počas celého jeho života. Práve preto by táto problematika mala byť v primeranom obsahu a rozsahu integrálnou súčasťou školského vzdelávania žiakov a študentov, resp. spoločnosti.

Stratégia BOZP definuje hlavný cieľ a stanovuje zásadné priority a úlohy v oblasti BOZP na roky 2021 až 2027 so zameraním programu jej realizácie na roky 2024 až 2027, ktoré je potrebné prijať k dosiahnutiu stanoveného cieľa. Ide pritom o aktualizáciu jej pôvodného znenia, ktoré stanovovalo priority a úlohy v programe jej realizácie na roky 2021 – 2023. Aktualizovaná verzia stratégie BOZP s novým programom realizácie nadväzuje na toto pôvodné znenie (prijaté uznesením vlády Slovenskej republiky č. 790 zo 16. decembra 2020 k Stratégii bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci Slovenskej republiky na roky 2021 až 2027 a programu jej realizácie na roky 2021 - 2023), ktoré zas vychádzalo zo Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republiky na roky 2016 až 2020 a programu jej realizácie (prijatá uznesením vlády Slovenskej republiky č. 468 z 12. októbra 2016 k Stratégii bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2016 až 2020 a programu jej realizácie).

Aktualizovaná stratégia BOZP tak naďalej vychádza aj z podkladov, na ktoré sa odkazovalo v jej pôvodnom znení, t. j. z návrhov záverov Rady EÚ o novom strategickom rámci EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci (prijaté na zasadnutí Rady EÚ pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti dňa 10. decembra 2019), návrhov záverov Rady EÚ „Meniaci sa svet práce: úvahy o nových formách práce a dôsledkoch pre bezpečnosť a zdravie pracovníkov“ (prijaté na Rade EPSCO dňa 13. júna 2019), ako aj z návrhov členov Koordinačného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (poradný orgán zriadený ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky). Novým nevyhnutným podkladom aktualizovanej stratégie BOZP sa stal Strategický rámec EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie 2021 – 2027 *Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci v meniacom sa svete práce* (prijatý dňa 28. júna 2021) a jeho kľúčové ciele:

- predvídanie a riadenie zmien vyvolaných novým svetom práce (zelená, digitálna a demografická transformácia) a zaistenie bezpečných a zdravých pracovísk v týchto nových podmienkach vrátane ochrany duševného zdravia pri práci;

- znižovanie pracovnej úrazovosti implementáciou preventívnych opatrení zameranými na predchádzanie pracovných úrazov a chorôb z povolania podporou „vízie nulovej úrazovosti“ v súvislosti s elimináciou smrteľných pracovných úrazov v EÚ;
- zvyšovanie pripravenosti reagovať na súčasné a budúce zdravotné krízy (vychádzajúc zo skúseností z pandémie COVID-19).

HLAVNÝ CIEĽ, Z KTORÉHO VYCHÁDZA PROGRAM REALIZÁCIE STRATÉGIE BOZP

Primárnym cieľom stratégie BOZP je prijímanie a presadzovanie účinných preventívnych opatrení na úrovni štátu, ako aj zamestnávateľov s cieľom vytvárať dlhodobu udržateľnú dôstojnú pracovnú podmienku na udržanie nízkeho počtu pracovných úrazov, najmä smrteľných pracovných úrazov a pracovných úrazov s celoživotnými následkami, s víziou nulovej pracovnej úrazovosti, ako aj minimalizovanie príčin chorôb z povolania, presadzovanie prevencie, posilňovanie významu kultúry bezpečnosti práce a šírenie osvetu v oblasti BOZP.

S týmto zámerom, v záujme zaistenia bezpečných a zdravých pracovísk, je potrebné reflektovať najnovšie prístupy a otázky rezonujúce vo svete práce, akými sú napríklad zmeny vyvolané digitálnou, zelenou a demografickou transformáciou, ochrana duševného zdravia pri práci, zvýšenie pripravenosti na potenciálne budúce zdravotné krízy, pokračovať v nich a viac ich akcentovať. Popritom nemožno zabudnúť upriamovať svoju pozornosť aj na znižovanie administratívnej záťaže podnikov, no s garanciou zachovania už dosiahnutej a požadovanej úrovne BOZP.

V tejto súvislosti je nevyhnutné podporovať proces informatizácie a digitalizácie ústredných orgánov štátnej správy a inšpekcie práce a iných orgánov vykonávajúcich dozor v oblasti BOZP a ich vzájomné prepojenie, a to z dôvodu zabezpečenia efektívneho výkonu činností a taktiež zjednodušiť komunikáciu so zamestnávateľmi.

PROGRAM REALIZÁCIE STRATÉGIE BOZP NA ROKY 2024 – 2027

Úlohy vyplývajúce zo stratégie BOZP budú plniť nasledovné ministerstvá: MPSVR SR (v spolupráci s NIP, IP a IVPR), MZ SR (v spolupráci s ÚVZ SR a RÚVZ v SR), MH SR (v spolupráci s HBÚ), MD SR, MV SR, MO SR, MS SR (v spolupráci so ZVJS), MF SR (v spolupráci s FR SR), MŠVVaM SR, MŽP SR, MIRRI SR, MZVEZ SR.

A. Priority na roky 2024 – 2027, v ktorých napĺňaní je potrebné pokračovať

1. Medializovať a organizovať aktivity v oblasti BOZP v Slovenskej republike a v záujme pozitívnej medializácie tejto problematiky zabezpečiť vystúpenia svojich zástupcov v prostriedkoch mediálnej komunikácie.

2. Aktívne sa zúčastňovať zahraničných podujatí, expertných skupín, technických komisií, výborov, projektov a pod. organizovaných európskymi a medzinárodnými inštitúciami v oblasti BOZP.
3. Naďalej poskytovať poradenstvo, organizovať odborné semináre, konferencie, vydávať odborné príručky, informačné a propagačné materiály pre „zamestnávateľov vrátane zamestnávateľov, ktorí sú malí a strední podnikatelia, fyzické osoby, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi, zástupcov zamestnancov pre BOZP, členov odborov a zamestnancov.
4. Rozvíjať aktívnu spoluprácu v oblasti BOZP na národnej, európskej a medzinárodnej úrovni, medzi dozornými orgánmi, orgánmi z oblasti výskumu, vývoja, vzdelávania a sociálnymi partnermi a pokiaľ ide o dozorné orgány, najmä koordinovať dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva, orgánov inšpekcie práce a ďalších orgánov dozoru nad BOZP a vymieňať zahraničné skúsenosti so súčasnými prístupmi k zaistovaniu BOZP.

Termín: priebežne

Zodpovední a spolupracujúci (podľa potreby): MPSVR SR, MZ SR, MH SR, MD SR, MV SR, MO SR, MS SR, MF SR, MŠVVaM SR, MZVEZ SR

Spolupracujúci (podľa potreby): sociálni partneri

5. Presadzovať uplatňovanie systémového prístupu k BOZP u zamestnávateľov a v činnosti preventívnych a ochranných služieb, zapájať zamestnancov do riešenia všetkých oblastí BOZP a motivovať ich k aktívnej účasti na riešení otázok BOZP.

Termín: priebežne

Zodpovedný: MPSVR SR

Spolupracujúci: sociálni partneri, zástupcovia zamestnancov, zástupcovia podnikateľského prostredia, profesionálne organizácie pôsobiace v oblasti BOZP, výskumné a vzdelávacie inštitúcie

6. V záujme lepšieho uplatňovania právnych predpisov a ostatných právnych predpisov na zaistenie BOZP v praxi, organizovať pracovné stretnutia odborníkov v oblasti BOZP, zástupcov MPSVR SR, zástupcov zamestnancov a zamestnávateľov s cieľom zvýšiť ich vzájomnú kooperáciu.

Termín: priebežne

Zodpovedný: MPSVR SR

Spolupracujúci: sociálni partneri

B. Úlohy na roky 2024 – 2027 týkajúce sa najmä zamerania aktivít v oblasti BOZP

1. Zamerať aktivity v oblasti BOZP vrátane výskumu na témy, ktoré sú predmetom kampaní SLIC (napríklad „Zlepšenie prevencie pracovných úrazov“) a EU-OSHA (napríklad „Bezpečná a zdravá práca v digitálnej dobe“).

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MŠVVaM SR,

Spolupracujúci: MZ SR, KOZ SR, výskumné a vzdelávacie inštitúcie

2. Zamerať aktivity v oblasti BOZP vrátane výskumu a identifikácie nových rizík, ktoré súvisia s novými technológiami a uplatňovaním konceptu inteligentného priemyslu (digitalizácia, automatizácia, robotika a umelá inteligencia), riziká súvisiace s novými formami práce, klimatickými zmenami a ich vplyvmi na BOZP, demografickým vývojom vrátane starnutia pracovnej sily, ako aj na psychosociálne riziká (duševné zdravie) a zvýšenie pripravenosti na potenciálne budúce zdravotné a bezpečnostné krízy vychádzajúc zo skúseností s riešením pandémie COVID-19.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MH SR, MŠVVaM SR, MŽP SR, MIRRI SR

Spolupracujúci: MZ SR, KOZ SR, výskumné a vzdelávacie inštitúcie

3. Podporovať tvorbu a implementáciu preventívnych programov pre existujúce a novovznikajúce psychosociálne riziká zamerané na včasné odhalenie a pomoc v prípade duševného preťaženia súvisiaceho s prácou.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR

Spolupracujúci: MZ SR, KOZ SR, výskumné a vzdelávacie inštitúcie, AZZZ SR

4. Vytvárať priestor a presadzovať uplatňovanie jednotného výkladu pravidiel, zásad a postupov týkajúcich sa BOZP, ako aj zjednocovanie terminológie, s rešpektom k platnému legislatívnemu rámcu. Zverejňovať návody, pravidlá dobrej praxe, ktorých správne použitie v praxi bude možné považovať za splnenie minimálnych požiadaviek na zaistenie BOZP.

Termín: priebežne

Zodpovedný: MPSVR SR

Spolupracujúci: sociálni partneri

5. Naďalej podporovať programy ako sú Bezpečný podnik, Zodpovedný zamestnávateľ a kampaň Zdravé pracoviská a presadzovať u zamestnávateľov, aby si stav BOZP dobrovoľne overovali nezávislým auditom v rámci programu Bezpečný podnik a STN ISO 45001 Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Termín: priebežne

Zodpovedný: MPSVR SR

Spolupracujúci: MZ SR, MH SR, AZZZ SR, občianske združenie Spoločná vízia

6. Podieľať sa na príprave a podporovaní využívania on-line nástrojov (napr. nástroj interaktívneho hodnotenia rizík OIRA), vydávať propagačné materiály, organizovať pravidelné semináre s cieľom priblížiť a zjednodušiť zamestnávateľom vrátane fyzických

osôb, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi riešenie problematiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MH SR, MIRRI SR

Spolupracujúci: MZ SR (ÚVZ SR)

7. Presadzovať zapracovanie problematiky BOZP a prevencie rizík do školských vzdelávacích programov najmä v odbornom vzdelávaní a príprave žiakov na vybraných stredných školách v rámci príslušnou školou určeného predmetu. Podporovať rozvoj vedomostí a praktických zručností detí a žiakov materských škôl a základných škôl v oblasti BOZP.

Termín: každoročne

Zodpovedný: MŠVvAM SR

Spolupracujúci: MZ SR, AZZZ SR, príslušné stavovské a profesijné organizácie

8. Zamerať výkon činnosti orgánov inšpekcie práce a iných orgánov štátneho dozoru nad BOZP na odvetvia a práce s vyšším výskytom poškodenia zdravia.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MZ SR, MH SR, MD SR, MV SR, MO SR, MS SR, MF SR

9. V oblasti BOZP uprednostňovať preventívne opatrenia pred represívnymi opatreniami tam, kde je to vhodné.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MZ SR, MH SR, MD SR, MV SR, MO SR, MS SR, MF SR

C. Ďalšie úlohy procesno-technického a materiálno-technického významu

1. Zabezpečovať materiálno-technické a personálne zabezpečenie na efektívne fungovanie orgánov inšpekcie práce a ostatných orgánov dozoru v oblasti BOZP a zabezpečovať celoživotné vzdelávanie a zvyšovanie odbornej úrovne.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MZ SR, MH SR, MD SR, MV SR, MO SR, MS SR, MF SR, MŠVvAM SR, MŽP SR, MIRRI SR, MZVEZ SR

2. Aktualizovať právne predpisy na zaistenie BOZP vrátane ich zjednodušenia a minimalizovania administratívnej a finančnej záťaže s garanciou zachovania, prípadne zvyšovania dosiahnutej úrovne BOZP.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MZ SR, MH SR

Spolupracujúci: sociálni partneri, zástupcovia zamestnancov, zástupcovia podnikateľského prostredia

3. Pripraviť a implementovať vecný a časový harmonogram realizácie stratégie BOZP na úrovni zodpovedných a spolupracujúcich inštitúcií vrátane zapojenia sociálnych partnerov na národnej, na odvetvovej a na podnikovej úrovni.

Termín: 2024 a priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MZ SR, MH SR, MD SR, MV SR, MO SR, MS SR, MF SR, MŠVVaM SR

Spolupracujúci: sociálni partneri

4. Zabezpečiť financovanie stratégie BOZP pri príprave návrhu rozpočtovej kapitoly na nasledujúci rok.

Termín: každoročne

Zodpovední: príslušní ministri

Zoznam použitých skratiek

BOZP	bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
MD SR	Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠVVaM	Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MZVEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
AZZZ SR	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky
KOZ SR	Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky
FR SR	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky
HBÚ	Hlavný bankový úrad
IP	inšpektorát práce
IVPR	Inštitút pre výskum práce a rodiny
NIP	Národný inšpektorát práce
RÚVZ v SR	Regionálne úrady verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
ZVJS	Zbor väzenskej a justičnej stráže
EÚ	Európska únia
EU-OSHA	Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci
SLIC	Výbor vrchných predstaviteľov inšpekcie práca
rada EPSCO	Rada pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti